

Для забезпечення виробництва якісних послуг, прибутковості, конкурентоспроможності функціонування підприємство повинне постійно удосконалювати, розвивати свої технологічні процеси, забезпечувати удосконалення технічного забезпечення виробничої бази.

Література

1. Редзюк А. М. Автомобільний транспорт України: стан, проблеми, перспективи розвитку / Державний автотранспортний науково-дослідний і проектний інститут; монографія за заг. ред. А.М. Редзюка. – К.: ДП «ДержавтотрансНДІпроект», 2005. – 400 с.
2. Канарчук В.Є., Лудченко О.А., Барилевич Л.П. і ін. Організація виробничих процесів на транспорті в ринкових умовах. - К.: Логос, 1996. – 348 с.
3. Основи технічного сервісу транспортних засобів. Форнальчик Є. Ю., Качмар Р. Я. – Львів, Львівська політехніка, 2017. – 324 с.
4. Андрусенко С.І. Загальні принципи управління підприємством // Автошляховик України, №1. – 2002. – С 18-20.

Мастепан Сергій Миколайович, к. т. н., доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, mastepansm@gmail.com

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ДЛЯ ОБСЛУГОВУВАННЯ АВТОМОБІЛІВ

Важливою складовою процесу технічного обслуговування (ТО) та ремонту автомобілів є забезпечення запасними частинами, експлуатаційними матеріалами, енергетичними ресурсами. Функціонування підприємства автомобільного транспорту (ПАТ) не можливе без досліджень і вирішення ряду проблем ефективності системи матеріального забезпечення виробництва. Необхідно мати механізм удосконалення, оптимізації системи управління запасами матеріальних і енергетичних ресурсів для виробництва послуг.

В зв'язку з жорсткою конкуренцією вирішення проблеми забезпечення матеріальними ресурсами та формування прийнятних техніко-економічних показників ПАТ потребує розробки системи управління матеріальними ресурсами, необхідними для обслуговування та ремонту автомобілів. Необхідно розробити модель визначення обґрунтованих запасів матеріальних ресурсів для виробництва послуг автосервісу.

Удосконалення системи управління запасами матеріальних ресурсів на підприємстві, що надає послуги з ТО і ремонту автомобілів (рис. 1), включає визначення розміру запасів окремих ресурсів: запасних частин, агрегатів, матеріалів, енергетичних ресурсів для виконання робіт з урахуванням поточної ситуації як на підприємстві, так і на ринку послуг та матеріалів в регіоні.

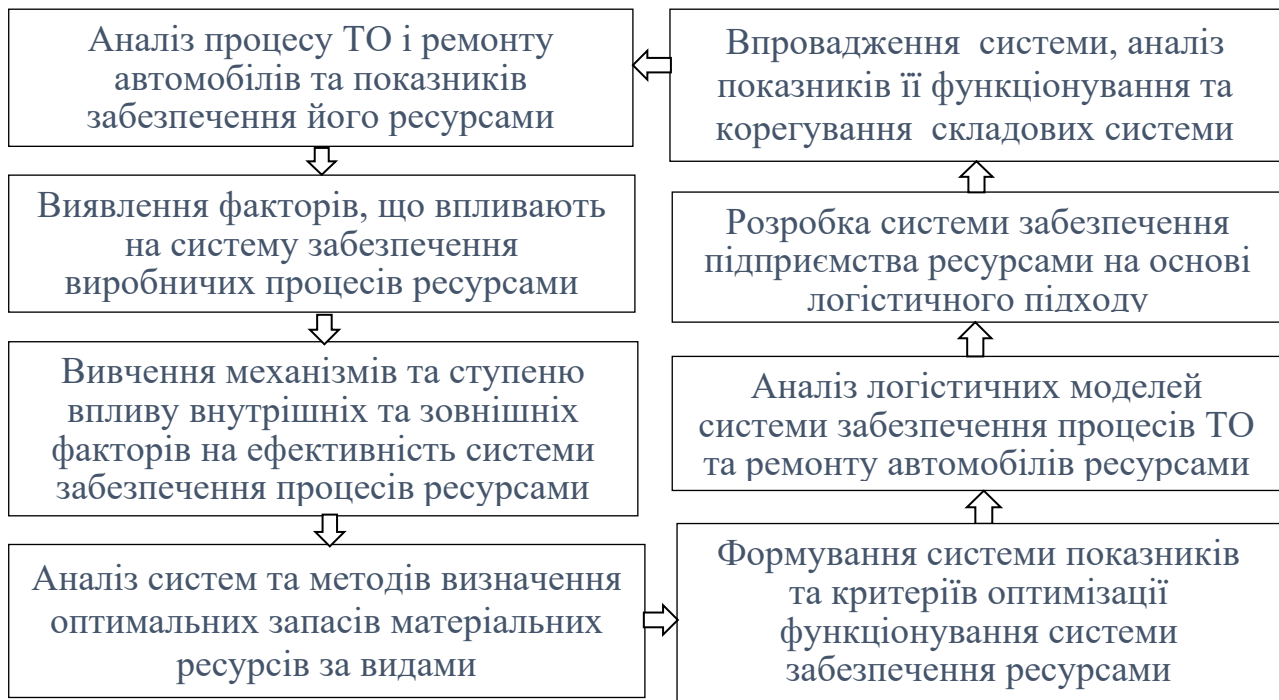

Рисунок 1 – Удосконалення системи забезпечення процесів технічного обслуговування і ремонту автомобілів на підприємстві ресурсами

Фактори, що впливають на рівень наявних запасів матеріалів, можуть бути розділені на такі групи [1, 2, 3].

1-а група факторів характеризує рівень і стан ринку ресурсів. В цю групу входять: розгалуженість ринку ресурсів, рівень відповідності якості ресурсів договірним умовам, дотримання постачальниками графіків поставки, відповідність кількості та номенклатури ресурсів зазначеним в договорах.

2-а група факторів характеризує обґрунтованість процесу використання ресурсів, яка визначається відповідністю попиту на послуги з ТО і ремонту автомобілів, прогнозним розрахункам, стабільним виконанням підприємством виробничої програми.

3-я група факторів характеризується економіко-виробничою ситуацією в регіоні і на підприємстві. До цієї групи відносяться такі фактори, як кризові явища в країні, низький рівень фінансової стійкості підприємства тощо.

4-а група факторів характеризується недосконалістю виробничої бази підприємства: затратні, застарілі технології, застаріле устаткування.

5-а група факторів характеризується недосконалою організацією виробництва ТО і ремонту автомобілів: низька технологічна дисципліна, низька якість виконання робіт, неякісні матеріали, відсутність системи контролю використання ресурсів тощо.

Вплив наведених факторів призводить до невідповідності в процесах постачання ресурсів. На підприємствах створюється або дефіцит ресурсів δ :

$$\delta = V_p(t_n) - V_{norm}, \quad \text{за умови:} \quad V_p(t_n) - V_{norm} < 0 \quad (1)$$

або їх надлишок ρ :

$$\rho = V_p(t_n) - V_{norm}, \quad \text{за умови:} \quad V_p(t_n) - V_{norm} > 0 \quad (2)$$

де $V_p(t_n)$ – наявні, отримані ресурси;

V_{norm} – нормовані, потрібні ресурси.

Дефіцит ресурсів порушує хід виробництва послуг.

В обох ситуаціях важливо оцінити ступінь впливу факторів та визначити механізми формування необхідних для виробництва послуг запасів ресурсів, виявити причини, що призводять до утворення як дефіциту, так і надлишку.

Процес впливу різних факторів на забезпечення виробництва ресурсами і на рівень запасів носить випадковий характер. Для запобігання негативного впливу відхилень в постачанні необхідних ресурсів потрібно прогнозувати втрати доходів від дії різних факторів.

При дефіциті за результатами аналізу та прогнозування наслідків коливань в постачанні ресурсів можуть бути реалізовані такі заходи:

1. Знизити обсяги послуг за видами до рівня, відповідного рівням запасів ресурсів. Але зниження обсягів виробництва призведе до погіршення техніко-економічних показників підприємства: продуктивності праці, собівартості виробництва, доходів тощо.

2. Замінити один вид матеріального ресурсу на інший. Але підприємства автомобільного транспорту, як правило, хочуть укладати договори на постачання оригінальних запасних частин і матеріалів від заводів виробників. Не виконання зазначеної умови часто призводить до зниження якості ТО і ремонту автомобілів. Використання більш дорогих ресурсів призводить часто до необґрунтованого підвищення собівартості послуг, і не завжди прийнятне з економічної точки зору для підприємства.

3. Змінити номенклатуру послуг. Зміна номенклатури тягне за собою організаційні витрати, пов'язані з переходом на іншу номенклатуру послуг, звуження виробничих функцій підприємства, втрату статусу підприємства комплексного типу. Звужувати номенклатуру послуг підприємству не бажано. Необхідно вирішувати питання оптимізації системи постачання ресурсів на основі логістичного підходу.

Надлишок ресурсів також негативне явище. При надлишку збільшуються витрати на їх зберігання, збільшується час обертання обігових коштів, може виникнути проблема нестачі обігових коштів тощо.

При формуванні виробничої програми підприємства та плану постачання матеріальних ресурсів необхідно, щоб нормативний запас ресурсу V_{norm} і фактично поставлений запас ресурсів $V_p(t_n)$ на підприємство збігалися.

Величина запасу i -го матеріального ресурсу $V_{norm i}$ на початок планового періоду, що забезпечує безперервність виробничого процесу, буде складати:

$$V_{norm i} = V_{pt i} + V_{pid g i} + V_{ct i}, \quad (3)$$

де V_{pti} – витрати i -го матеріального ресурсу на виконання виробничої програми з ТО і ремонту автомобілів;
 V_{pidgi} – витрати i -го ресурсу на налагодження технологій;
 V_{cti} – страхові запаси i -го матеріального ресурсу.
Визначені і оптимізовані запаси за умови мінімізації втрат від дефіциту і надлишку матеріальних ресурсів забезпечить ефективне виробництво послуг з ТО та ремонту автомобілів на підприємстві.

Література

1. Канарчук В.Є., Лудченко О.А., Барилевич Л.П. і ін. Організація виробничих процесів на транспорті в ринкових умовах. - К.: Логос, 1996. – 348 с.
2. Пономарьова Ю.В. Логістика: навч. посіб. / Ю.В. Пономарьова. – К.: Центр навч. л-ри, 2005. – 328 с.
3. Курніков І. П. Управління запасами в автосервісі в умовах невизначеності попиту // Автошляховик України, №1, 2002. – С. 15-17.
4. Говорущенко Н.Я., Туренко А.Н. Системотехніка транспорту (на прикладі автомобільного транспорту).// В двох частинах. Часть 1. - Харків: РІО ХГАДТУ, 1998. – 255 с.

Мастепан Сергій Миколайович, к. т. н., доцент, Харківський національний автомобільно-дорожній університет, mastepansm@gmail.com.

Макарова Тамара Володимирівна – к.е.н., доцент, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: makarova@vntu.edu.ua.

Виноградов Микола Семенович, к.т.н., доцент, Донбаська національна академія будівництва і архітектури, m.s.vynohradov@donnaba.edu.ua.

ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ МОНІТОРИНГУ ПРОЦЕСУ ВИРОБНИЦТВА ПОСЛУГ НА ПІДПРИЄМСТВІ АВТОСЕРВІСУ

Ефективність виробництва якісних послуг на підприємствах автосервісу суттєво залежить від рівня організації та функціонування технологій, організації трудових процесів, матеріального забезпечення процесів виробництва.

Забезпечення якісного функціонування системи організації процесів виробництва послуг автосервісу є важливим завданням підприємства. Така система повинна включати важливу складову – моніторинг протікання всіх процесів виробництва і якості кінцевої послуги.

Рівень організації процесів виробництва послуг з технічного обслуговування та ремонту автомобілів на підприємстві характеризується такими основними складовими [1, 2, 3]: